

FINANS TIDNINGEN

Tel 08-506 245 00, fax 08-14 99 30.
e-post redaktion@fti.se

19 oktober 1999

Jämna utjämningen med marken

STRUNTA I ATT SÄNKA SKATTEN. Inga pengar till medborgarna och ännu mer till kommunerna. Ungefär så har en del kommuner resonerat när regeringen lanserat sina skattesänkarförslag.

Nu blir lite av båda delar i stället. Lite pengar till kommunerna. Lite till medborgarna. Resultatet: det blir inga pengar till medborgarna och ännu mer till kommunerna.

Det intrycket ger TV:s Rapport, som har kartlagt kommunernas skatteplaner, nu när det kommunala skattehöjningsstoppet hävts (www.svt.se/rapport). Det skattebetalarna vinner på gungorna förlorar de på karusellen.

Nu är det inte riktigt så illa. 16 kommuner varnar för en höjning. Men sju kommuner tänker i stället sänka skatten, om än i genomsnitt med mindre belopp än vad skattehöjarna höjer. Det är en uppmanande upplysning. Det vore riktigt bra om skillnaderna i beskattning växte mellan kommunerna.

Vasa! Bra! Med skillnader! Jajamän. Skillnader mellan kommunala skattesatser och kommunal service skapar valmöjlighet. De som vill bo i en kommun som brandskattar sina medborgare för att från kommunkontoret sköta så mycket som är möjligt (eller omöjligt), kan göra det. De som inte vill göra det kan i stället välja en bostadsort med mindre expansiva politiker. (De som orkar och har oceaner av tid över kan förstås försöka påverka kommunalpolitiken också.)

Kort sagt, det är bättre att det finns rejäla skillnader i den kommunala beskattningen än att ett enhetligt skatteuttag gör det omöjligt för medborgarna att rösta med fötterna.

DET FINNS EGENLIGEN bara ett betydande problem med detta. Gissa vilket. Just det: staten.

I Stockholms närhet är det lågskattekommunerna som blåser på med skattehöjningar. Men det är inte en följd av kommunala ambitioner eller inkompetens. För kommuner som Täby, Lidingö och Danderyd är höjningarna planerade från Rosenbad. Där gillas inte skillnader. Och kommuner som försökt hålla nere skatten kläms följaktligen åt. I praktiken ska dessa kommuner invånare tvingas betala kommunalskatt i fler kommuner än sin egen, genom den våta dröm för skatterövare som kallas utjämningssystem.

Utjämningssystemet är ett socialbidragssystem för byråkratier. Den solidaritet som ligger till grund för fördelningssystemet ligger invidier är oomtvistad. Men de värderingar som ligger bakom fördelningssystemet mellan kommuner bör attackeras. En byråkrati, till skillnad från en människa, har inget självklart existensberättigande.

Kommuner och landsting tar mellan 30 och 35 procent av vardenda öre medborgarna tjänar. En del av dem får det ändå inte att gå ihop. Det borde leda till självkritik, inte till rån av medborgare i andra kommuner. Och framför allt: staten borde inte assistera rånarna.

Död åt utjämningen! Leve valmöjligheten!

I förra avsnittet

av Torskar och Tre kronor sa minister Nalle Rosenmun, vicechef för Tre kronor, vad han tyckte. Då sa torskladerna vad de tyckte. Nalle Rosenmun försökte ta tillbaka, men många bland Torskar och Tre kronor höll med honom. Rosenmun sa dock att han inte höll med sig själv längre.

Stormod Wunderbaum, Stortorsk, chockades av Rosenmun. Chocken la sig när det blev klart att Wunderbaum skulle fyrdubbla

sin lön om bara fusionen mellan Torskar och Tre kronor gick i hamn. Draghjälpen kom från Tre kronors egen Jan-Pluring Kvarv. Men då blev både torskar och trekronor chockade. Tre kronorna tyckte Wunderbaum var för ful för att vara så rik. Torskarna gillade raggarlooken, men tyckte inte Wunderbaum skulle vara så rik ändå. Dessutom måste Kvarv göra

samma jobb som Stormod för att tjäna sina miljoner. Tre kronor började undra vad Stormod egentligen skulle ha betalt för. Torskar undrade vad Kvarv skulle ha betalt för.

I detta avsnitt ska avtalet mellan Torskar och Tre kronor skrivas under i Pampholm, inte i Oslograd. Men torskarnas reseminister Dag Överstinn Fjårvilja är inte med på taget. Minister Rosenmun misstänker att Fjårvilja

vilja deporterats till arbetsläger i Nordnord. Det visar sig dock att självaste Överstorsk Skäll Magnus Bondläppsvik ligger bakom stoppet. Rykten gör gällande att han vill märka Kvarv på Wunderbaums uppdrag. När vi kommer in i handlingen sitter Nalle Rosenmun öga mot öga med den återfunne Fjårvilja. Rosenmun öppnar munnen...

JOHAN HAKELIUS
johan.hakelius@fti.se
08-50624500

Köttets upplysning

Biologismen är en humanism. Inte ett hot.

Folk som blivit överkörda av utvecklingen säger gärna att "pendeln svänger". Och hoppas att allt ska bli som förr. Som sociologisterna.

PC Jersild har myntat uttrycket. Han ställer det mot "biologisterna", kulturvärnsterns skällsord för dem som tillgriper biologiska förklaringar på människors beteende. Jersild tycker det är orimligt att bevisbördan ska ligga på de biologiska förklaringarna, bara för att dessa förnekats under den sociologiska efterkrigstiden.

Rädslan för biologisk kunskap är i och för sig förställd. Efter Darwin användes ett spekulativt biologiskt tänkande mot andra raser, mot kvinnor, mot fattiga. Att den vite, rike mannen satt i samhällets topp ansågs biologiskt rätt, alltså naturligt, inget att ändra på. Det mest perversa uttrycket var naturligtvis nazismen.

Men modern forskning inom till exempel neurobiologi, evolutionspsykologi och genetik har visat att biologin har något viktigt att säga om människan som samhällsmedlem.

Och det är ingen ideologipendel som svängt, utan genuint ny kunskap som erövrats. Tyvärr har humanister och samhällsvetare hjälpt politikerna att blunda. Med ord som "strukturer", "socialt arv" och "kulturell konstruktion" har den fria debatten stoppats.

ETT POLITIKOMRÅDE där biologiska perspektiv avvisas är jämställdheten. Professorn i neurobiologi Annica Dahlström säger i DN (7/10) så här: "Jag blir väldigt trött när jag hör absurda påståenden om att det inte finns några betydelsebärande biologiska skillnader mellan könen. En hel teoribildning utan verklighetsförankring har utvecklats. Det finns humanister som uttalar sig tvärsäkert om hjärnans funktion trots att de knappt vet något om den!"

Därför handlar arbetsmarknadsdebatten om millimeter-rättvisa vad gäller lön, chefsposter, hembete. Grupp ställs mot grupp. Kvoteringstänkande. I stället för att underlätta för individen med till exempel städhjälp och avregleringar inom vård och omsorg, där ju många karriärsugna kvinnor redan finns.

Ett annat område är skolan. Man förutsätter att människor har ungefär samma medfödda begåvning. Resultatet har blivit att man i samma klass sätter elever med helt oli-

Foto: PRESSENS BILD

Inte bara miljö, utan rent biologiska faktorer skiljer oss åt. Bland annat i hjärnan.

Summerat

Biologiska förklaringar av mänskligt beteende möts med rädsla och aggressivitet. Men biologism innebär inte nödvändigtvis en mörkare syn på människan. Tvärtom kan den hjälpa oss till solidaritet och medkänsla.

ger) fått mycket större utrymme än selektiva (fokus på riskgrupper).

Och så vidare.

Politiska ideologier uttrycker en viss människosyn. Både vänsterns och högers är ljusa. Vänstern säger att människan inte behöver det snöda konkurrens- och penningmotivet för att göra rätt för sig. Högern att det inte behövs en stark stat för att skapa solidaritet.

BIOLOGI MED SITT budskap om samhällsbyggets begränsningar upplevs ofta som ett hot mot den ljusa människosynen. Framför allt för vänstern, med sin tro på politikens förändringskraft och med sin utopi om en ny människa: mer solidarisk, mer jämlik, mer jämställd.

Men det finns ingen automatik i att biologisk kunskap förmörkar synen på människan.

Att vissa har sin mänskliga natur emot sig när det gäller att prestera på arbetsmarknaden borde skapa en ödmjuk vilja till fördelning hos dem som lyckas.

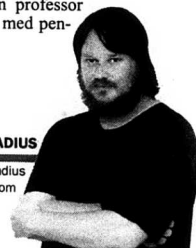
Att en del problem är åtminstone delvis biologiskt bestämda reducerar en outhärdlig skuldberda för föräldrar till bland annat psykiskt störda och underpresterande barn.

Och, inte minst viktigt i vänsterperspektiv: biologisk forskning har visat att solidariskt och kollektivt beteende inte är onaturligt.

Biologismen är därför en humanism. De som blundar för detta är lika verklighetsfrånvända som Tintins gode vän professor Kalkyl – han med pendeln, ni vet.

ERIK HÖRSTADIUS

erikhorstadius@hotmail.com

FINANS TIDNINGEN

Ingår i Modern Times Group

Telefon:

08-506 245 00

Fax:

08-14 99 30

Postadress:

Box 70347, 107 23 Stockholm

Besöksadress:

Kungälvsgatan 18, 1 tr

Redaktionen

E-post:

redaktion@fti.se

Fax:

08-14 99 30

Läsarservice dygnet runt

Beställning 08-506 245 60

Utetillväg tidsning 08-506 245 60

Fax 08-506 245 62

E-post:

prent@fti.se

Annonser

Telefon 08-506 245 80

Fax 08-506 245 81

Chefredaktör/ansvarig utgivare

Åsberg

Vårställande direktör

Frederik Rudbeck

Utgivare

Sveriges Finansnyheter AB

Prenumerationspriser

Helt 2 396 kr (inkl moms 2 540 kr)

Helt 1 340 kr (inkl moms 1 420 kr)

Kvartal 731 kr (inkl moms 775 kr)

Månad 245 kr (inkl moms 260 kr)

Postgiro 92 03 036

Bankgiro 54701016

Webbida och textartiklar

FinansTidningen lagras elektroniskt

och finns tillgänglig på internet:

adressen www.fti.se. Där finns även

sedan 1 januari 1997.

Artiklar kan även beställas per

telefon 08-506 245 00 för 250

kronor plus moms per artikel.

Förbehåll mot elektronisk

lagring och publicering

rikste göras av skribenten. Detta

medges normalt

inte.

För öbeställ

material

ansvaras

av

erik

FinansTidningens räckvidd
125 000 läsare
© 1999 Modern Times Group

FinansTidningen
ISSN-1100-692X
VLT Press AB
Västerås 1999